

Hvert fór sparnaðurinn?

Þróun eigna og skulda heimilanna
síðustu ár

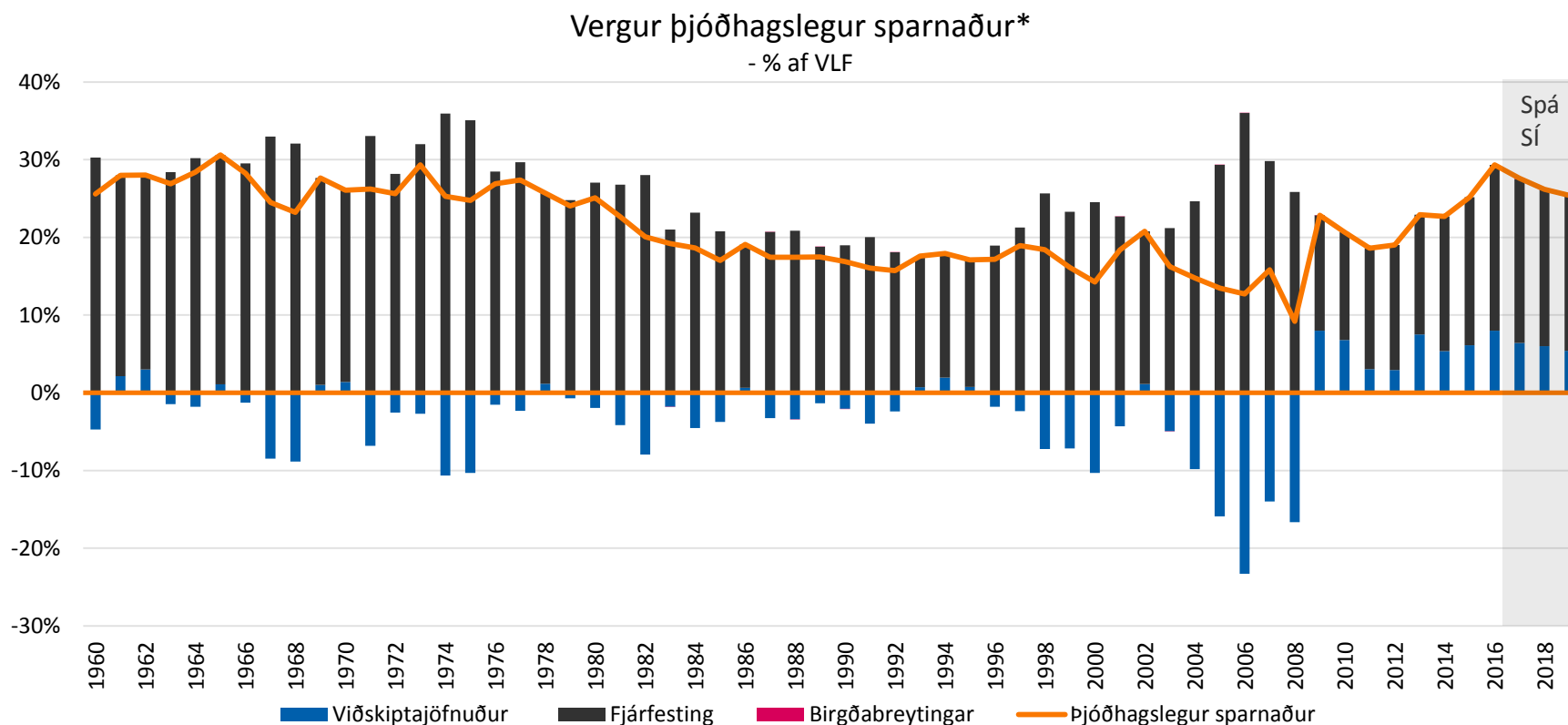
Greiningardeild Arion banka
4. júlí 2017

Síðustu misseri hefur oft verið talað um að sparnaður heimila sé að aukast*. Hvert fer þessi sparnaður? Er hann að aukast?

- Þjóðhagslegur sparnaður var ríflega 29% af vergri landsframleiðslu árið 2016 og hefur hann ekki verið meiri frá árinu 1965.
- Sparnaður heimilanna, í þjóðhagslegu tilliti, hefur almennt vaxið en beint framlag heimila til þjóðhagslegs sparnaðar eru þó fremur lítið.
- Þrátt fyrir að þjóðhagsreikningar bendi til aukins sparnaðar er að sjá litla aukningu á innlánnum og verðbréfaeign heimila. Þó hefur verðbréfaeign heimila aukist nokkuð síðustu mánuði en í stærra samhengi og yfir lengra tímabil er aukningin lítil.
- Það ber að hafa í huga að lífeyrissjóðirnir fela í sér mikinn sparnað heimila og að sparnaður er mjög misjafn eftir hópum, t.d. ef einstaklingum og fjölskyldum er skipt upp eftir tekjum eða eignum.
- Aukinn sparnaður heimila virðist fyrst og fremst felast í niðurgreiðslu skulda. Að greiða upp skuldir má líkja við því að heimilin kaupi sínar eigin skuldir. Það má kalla það trausta og nokkuð áhættulitla fjárfestingu sem eykur hreina eign jafn mikið og ef sparnaði væri ráðstafað með öðrum hætti.
- Skuldir heimilanna sem hlutfall af landsframleiðslu eru enn að minnka, en ef horft er framhjá miklum hagvexti má sjá að lán til heimila hafa aðeins vaxið síðustu mánuði. Sú útlánaaukning er að langmestu leyti vegna íbúðalána.

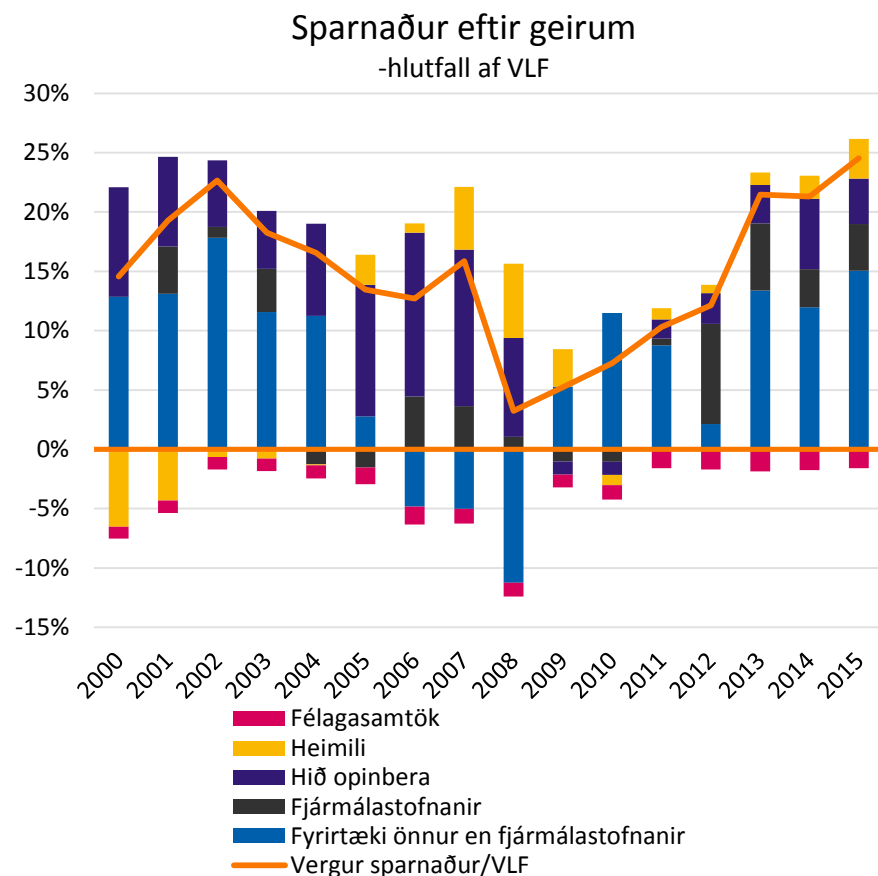
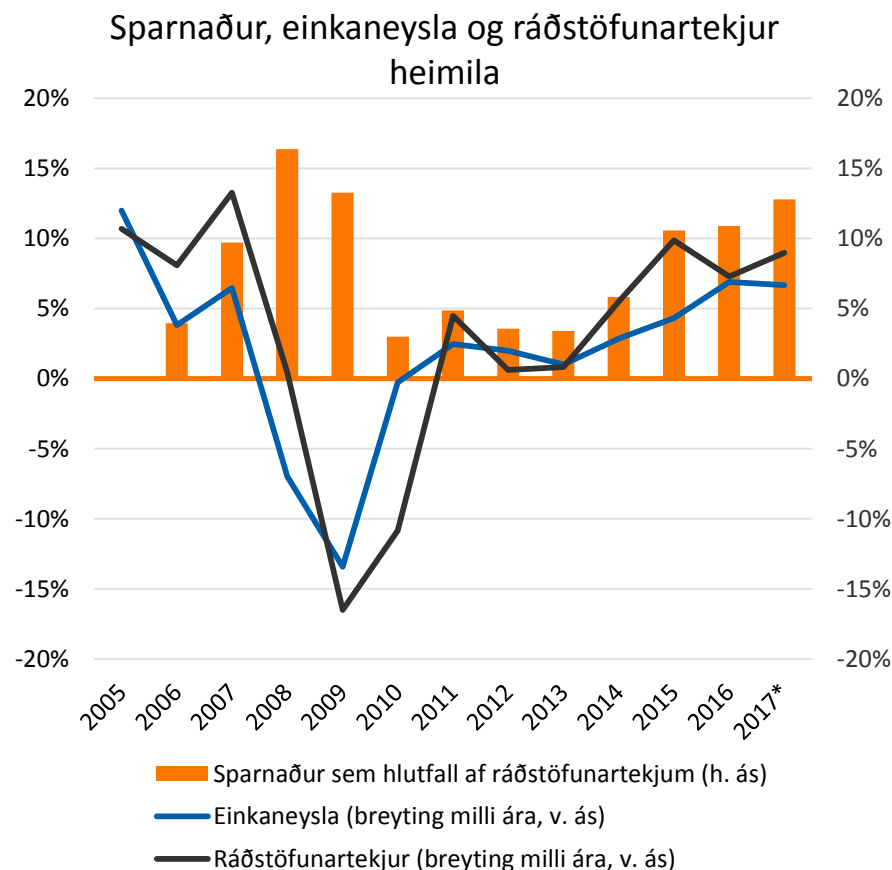
Hinn svokallaði þjóðhagslegi sparnaður er mun meiri en fyrir hrún

Fara þarf aftur til síldaráranna til að finna tímabil þar sem hann var meiri. Þjóðhagslegur sparnaður lýsir hversu miklu af verðmætasköpun þjóðarbúsins er ráðstafað í fjárfestingu hér á landi og erlendis. Einnig má líta hann sem það sem heimili, fyrirtæki og aðrir hafa á milli handanna eftir að búið er að greiða fyrir neyslu.

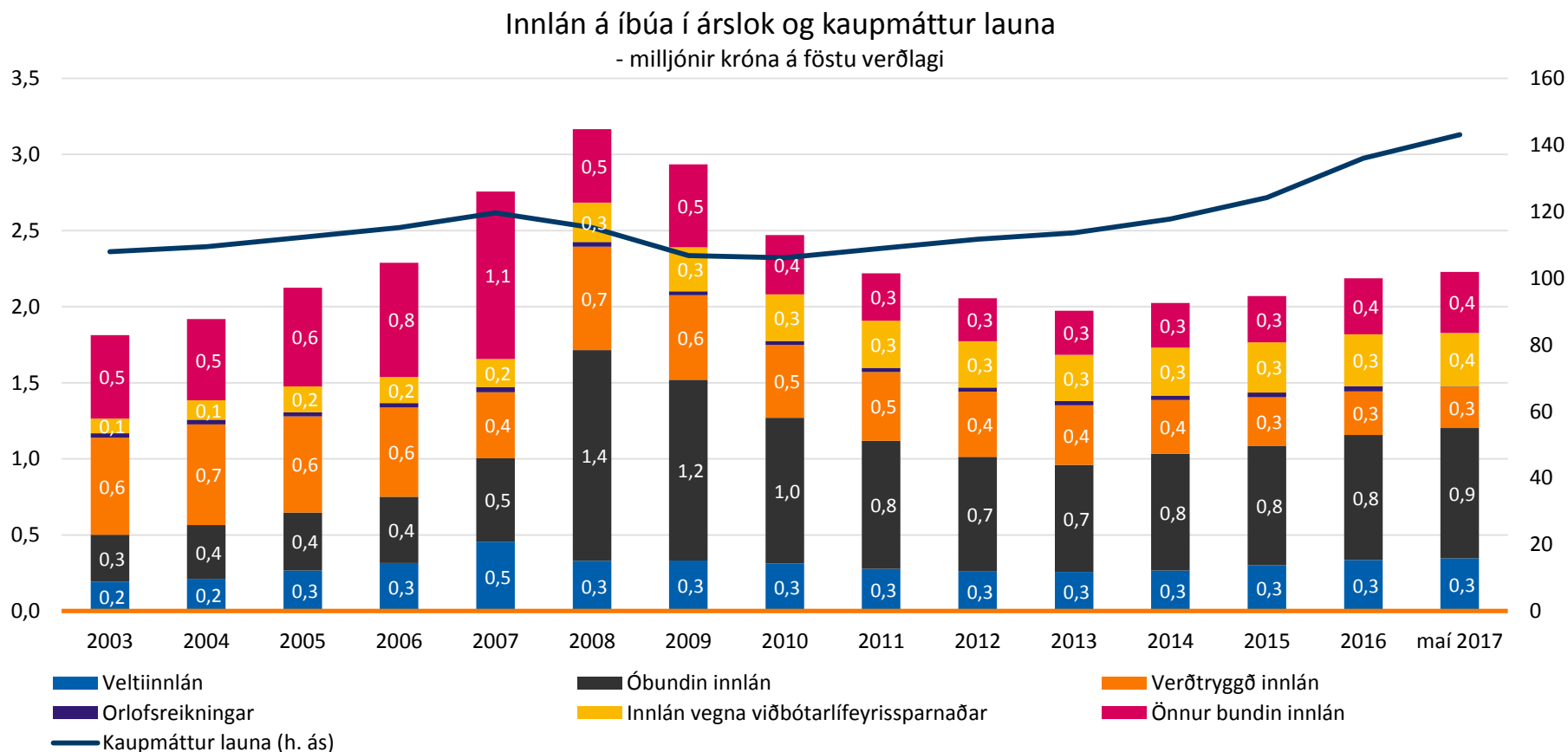
Heimilin hafa sparað meira samfara vaxandi kaupmætti og ráðstöfunartekjum, en standa undir litlum hluta þjóðhagslegs sparnaðar

Aukin fjárfesting atvinnulífsins og batnandi afkoma ríkissjóðs hafa lagt meira til vaxandi sparnaðar

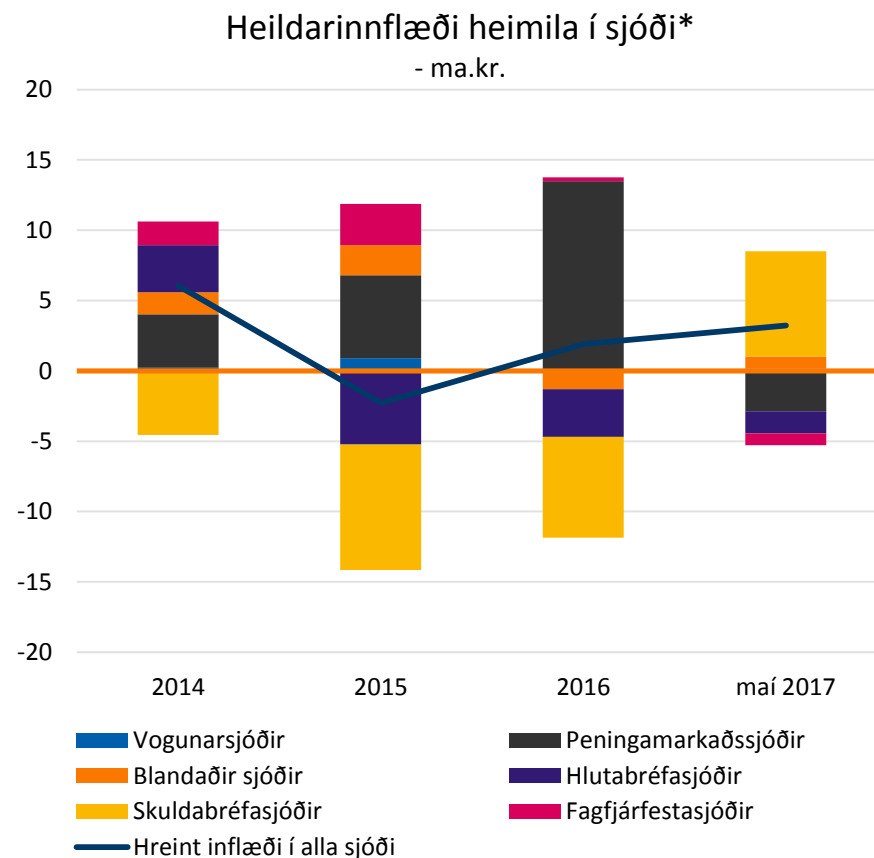
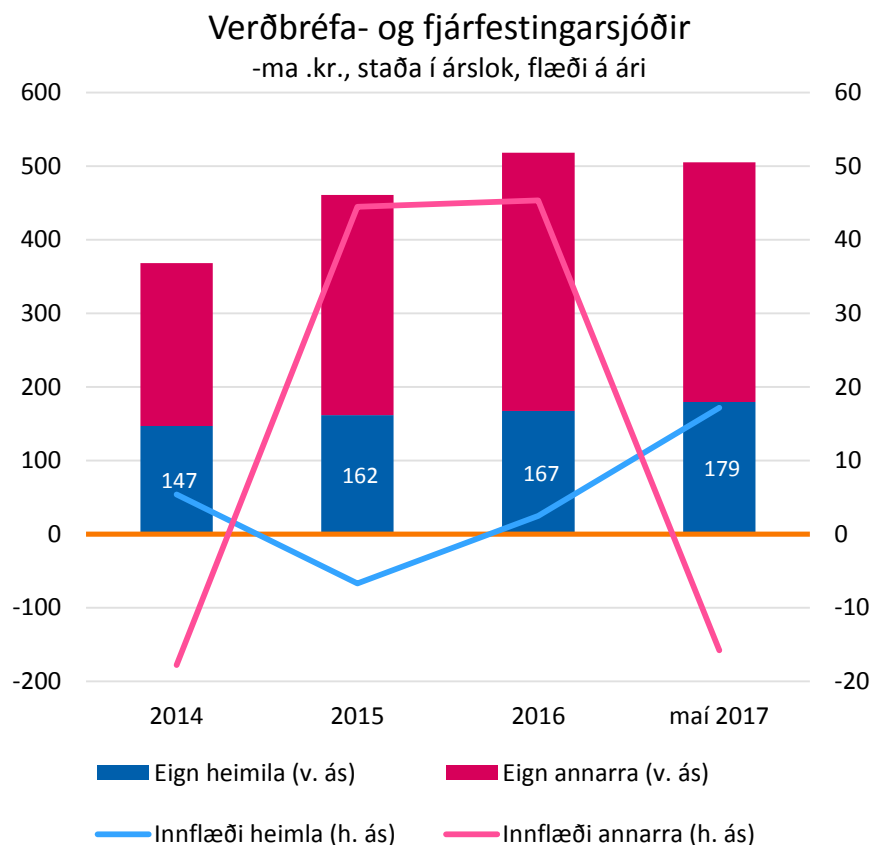
Eða hafa heimilin í raun sparað meira? Innlán heimila hafa vaxið mjög lítið frá 2013 þrátt fyrir mikla kaupmáttaraukningu

Aukninguna má að mestu rekja til óbundinna innlána sem er a.m.k. erfitt að telja sem langtímasparnað

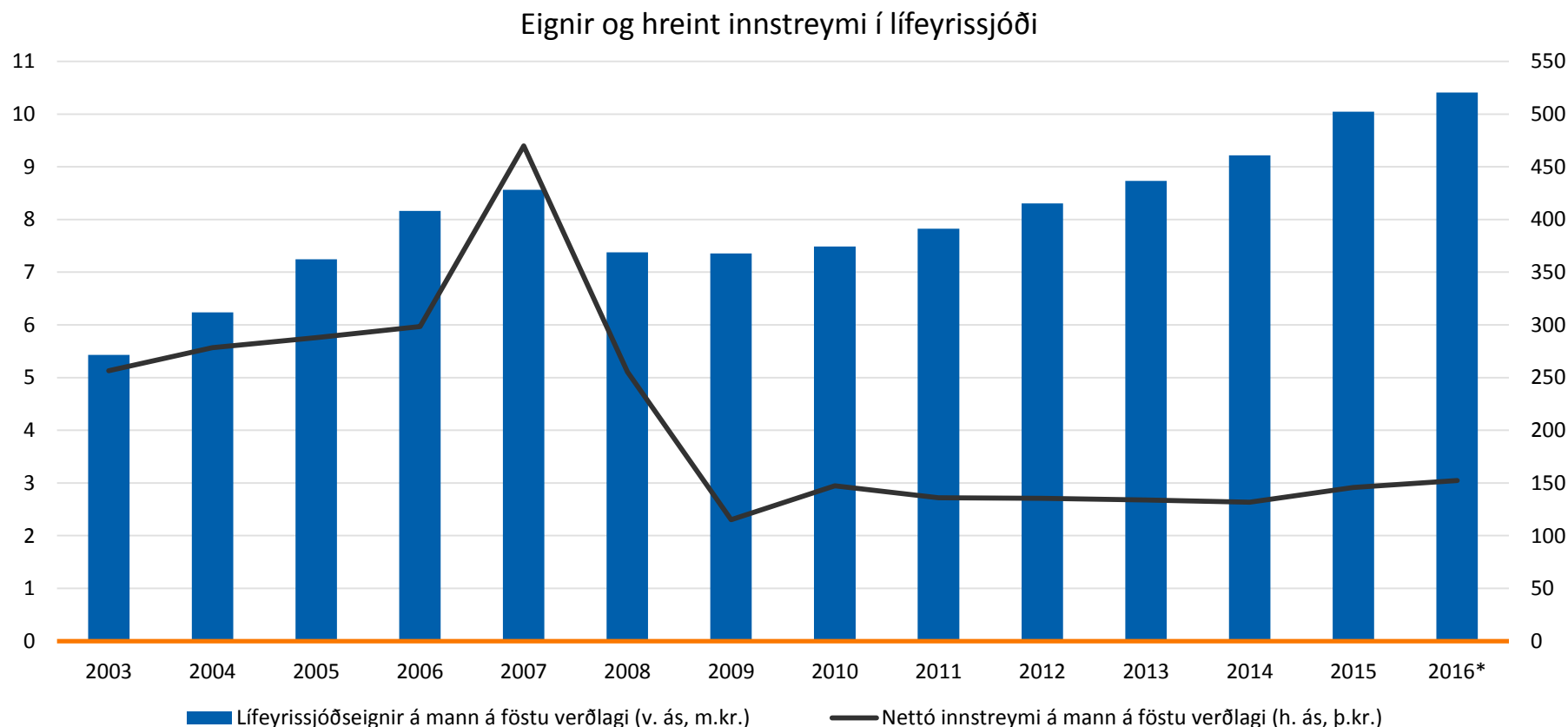
Það er ekki heldur að sjá að heimili hafi verulega bætt við verðbréfaeign sína, nema allra síðustu mánuði

Fjárfesting íslenskra heimila erlendis fer hægt af stað eftir losun hafta. Íslenskir aðilar, heimili, fyrirtæki, lífeyrissjóðir og aðrir, hafa aukið við erlenda verðbréfafjárfestingu um 52 ma.kr. frá því í október.

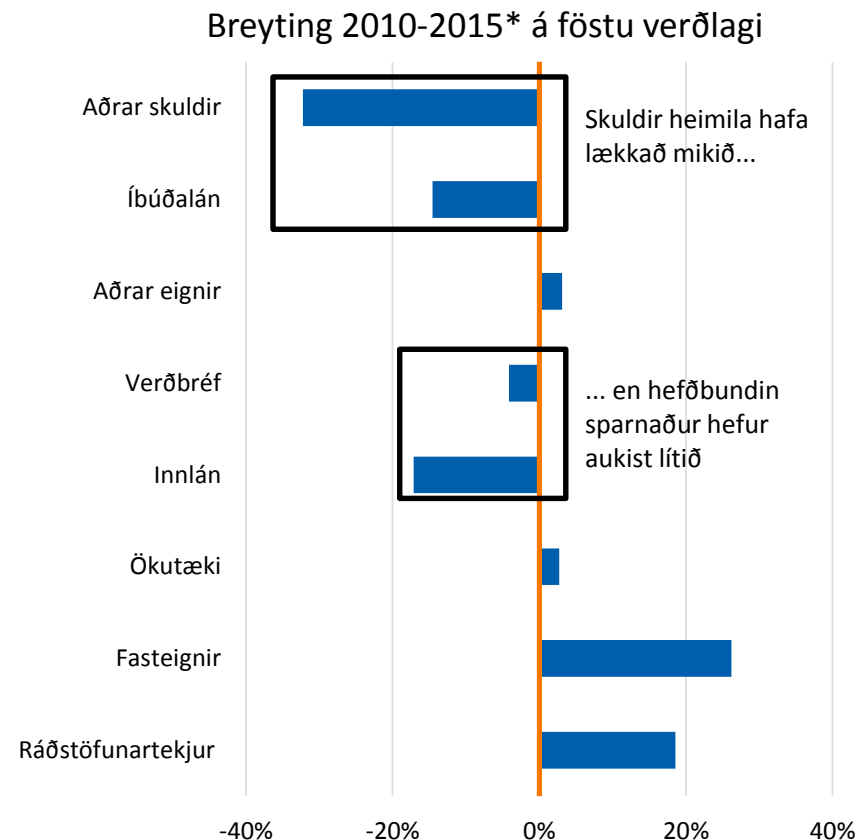
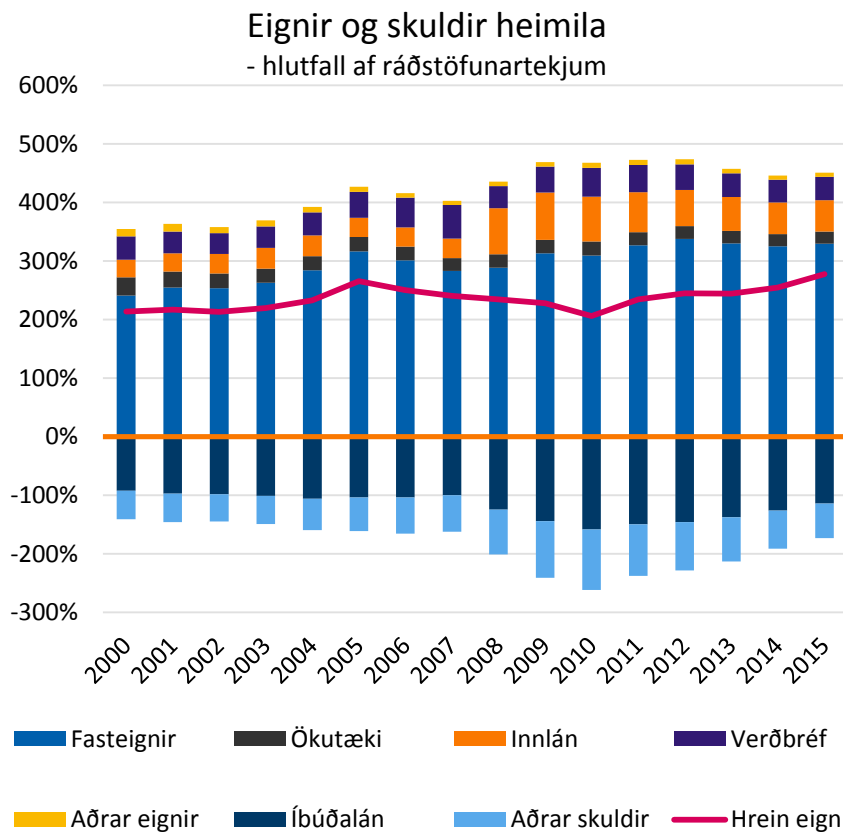
Bróðupartur af sparnaði heimilanna er geymdur í lífeyrissjóðum en hreint innflæði í þá er lítið að vaxa

Enn er þó meira fé að fara inn í þá en út og eignir lífeyrissjóða nema um 10,4 m.kr. á íbúa landsins.

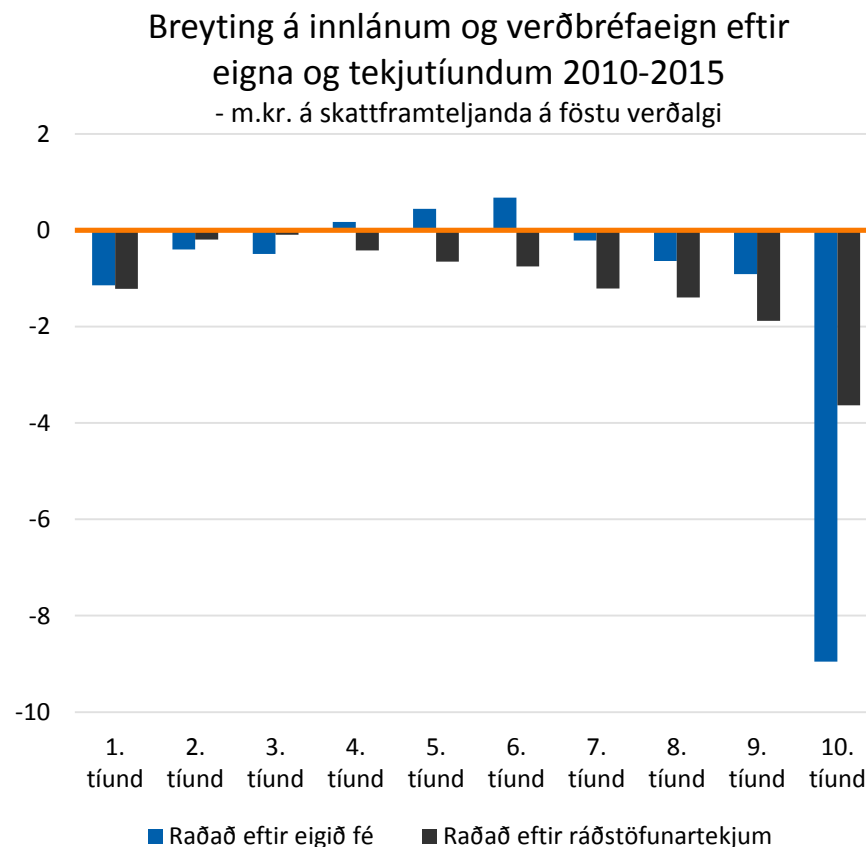
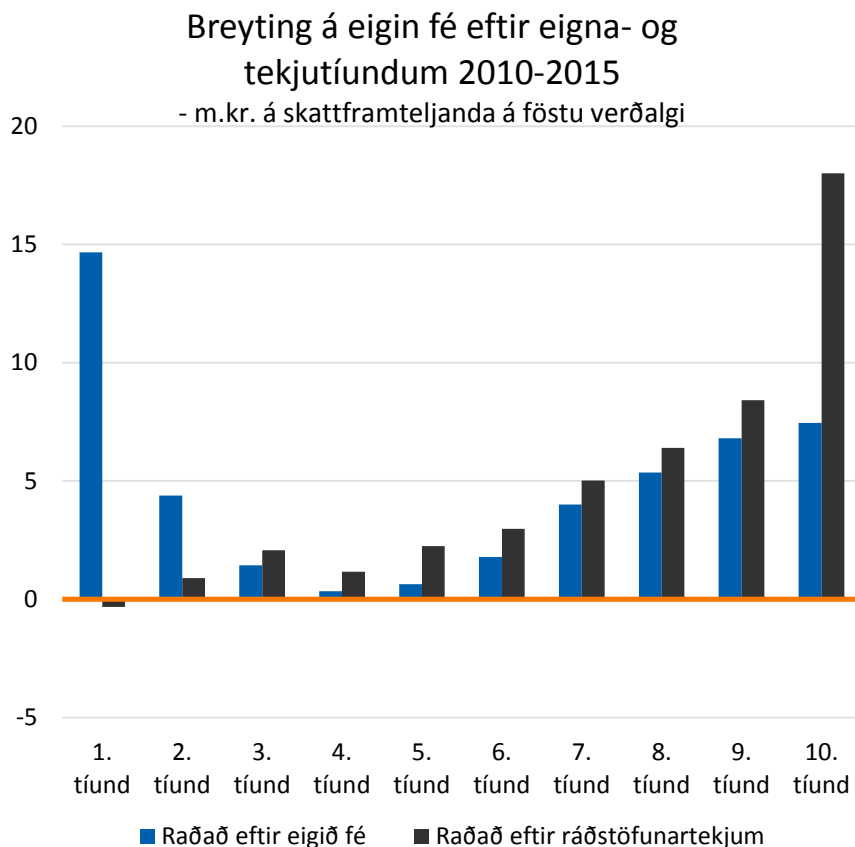
Er þá hægt að tala um mikinn og vaxandi sparnað? Það er skilgreiningaratriði

Ef sparnaður er ekki bara hvað er lagt til hliðar í lok mánaðar heldur einnig hversu mikið er grynnað á skuldum, þá hefur sparnaður sannarlega aukist mikið síðustu ár.

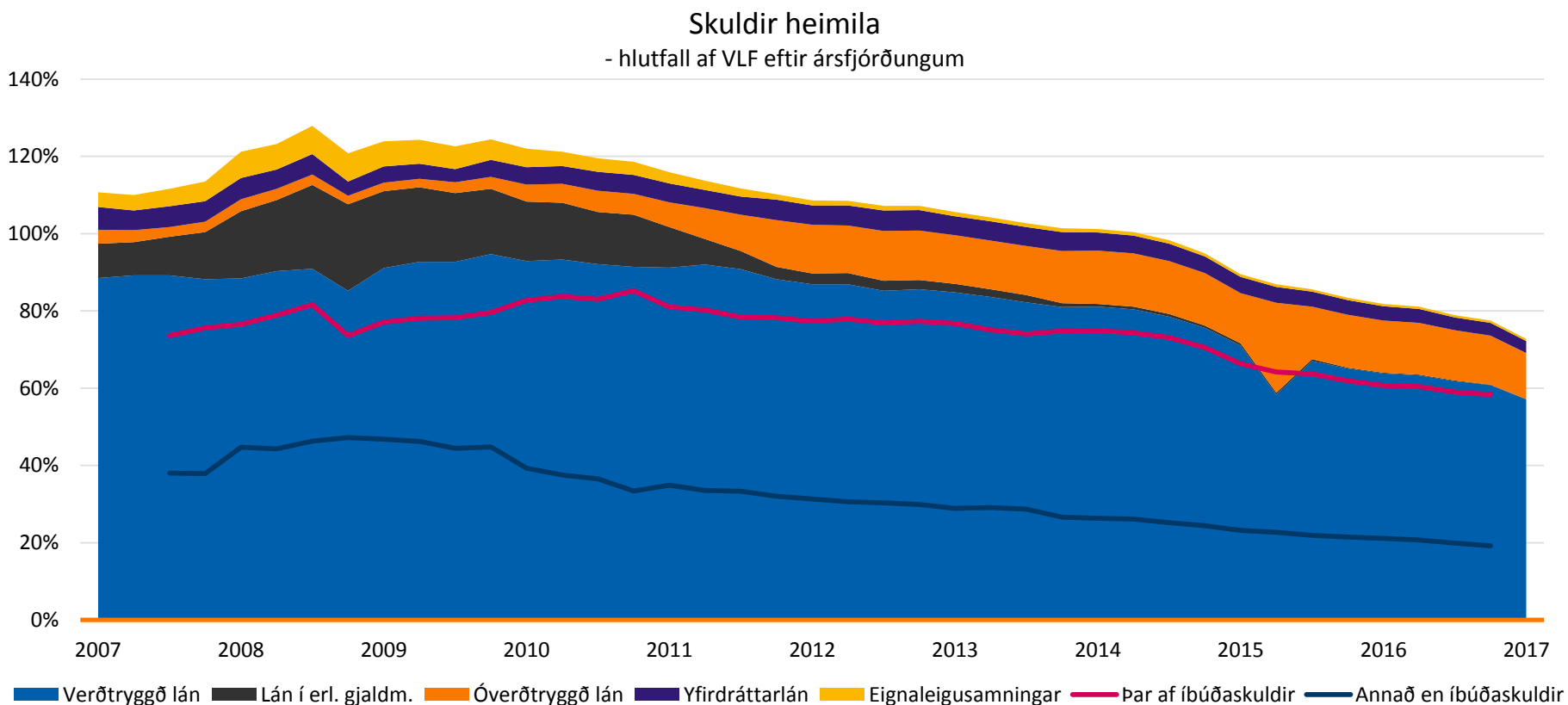
Hvernig sparnaðarstig heimilanna hefur þróast er mjög mismunandi

Til dæmis hafa eigið fé og innlán ásamt verðbréfum þróast misjafnlega eftir tekjum og eignastöðu. Eigið fé hefur aukist mest hjá þeim efnaminnstu og innlán/verðbréf minnkað mest hjá þeim efnuðustu.

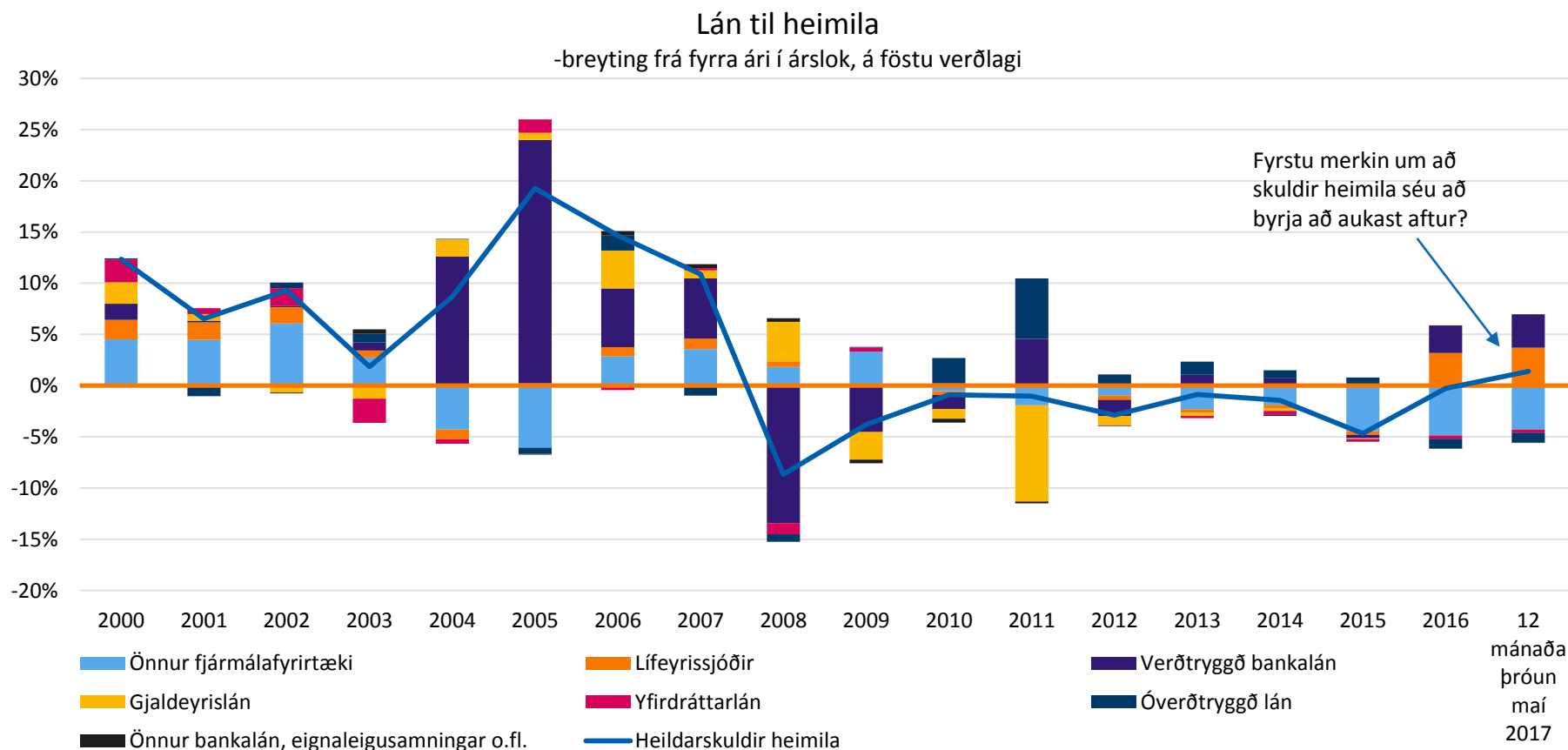
Skuldir heimilanna sem hlutfall af vergri landsframleiðslu eru ennþá að minnka – í því felst sparnaður þeirra fyrst og fremst

Sem gerir þau betur í stakk búin fyrir framtíðina rétt eins og meiri innlán myndu gera þau betur reiðubúin til að takast á við áföll og sveiflur. Lítil verðbólga hefur stutt við skuldalækkun síðustu ára.

Þau lán sem heimilin hafa verið að bæta við sig eru að langmestu leyti íbúðalán

81% af nýjum útlánum bankanna sl. 12 mánuði, að frádregnum uppgreiðslum, er með veði í húsnæði

Fyrirvari

- Kynning þessi er eingöngu ætluð til upplýsinga og er ekki ætluð sem grundvöllur fyrir ákvörðunum móttakanda. Upplýsingar sem fram koma í þessari kynningu fela ekki í sér loforð eða spá um framtíðina. Bankanum ber ekki skylda til að útvega móttakanda aðgang að frekari upplýsingum en þeim sem fram koma í kynningu þessari, eða til að uppfæra þær upplýsingar sem þar koma fram. Bankanum ber ekki skylda til að leiðrétta upplýsingar, reynist þær rangar.
- Upplýsingar um bankann, dótturfélög og hlutdeildarfélög hafa ekki verið staðfestar. Kynning þessi felur ekki í sér tæmandi upplýsingar um bankann, dótturfélög eða hlutdeildarfélög hans.
- Upplýsingar sem fram koma í kynningu þessari eru byggðar á fyrirliggjandi upplýsingum, áætlunum um væntanlega þróun ytri skilyrða o.fl. Eru upplýsingarnar háðar ýmsum óvissupáttum og geta þær breyst án fyrirvara.
- Bankinn, þ.m.t. hluthafar, stjórnendur, starfsmenn og ráðgjafar þeirra, taka enga ábyrgð á þeim upplýsingum, forsendum og niðurstöðum sem fram koma í kynningunni eða upplýsingum sem eru veittar í tengslum við hana. Munu framangreindir aðilar ekki gefa yfirlýsingar um að upplýsingarnar, forsendurnar og niðurstöðurnar séu nákvæmar, áreiðanlegar eða fullnægjandi og þeir skulu ekki bera skaðabótaábyrgð á tjóni sem rekja má til þess að þær reynist ónákvæmar, óáreiðanlegar eða ófullnægjandi.
- Móttaka þessarar kynningar skal ekki talin fela í sér fjárfestingarráðgjöf af hálfu bankans.
- Með móttöku þessarar kynningar fellst móttakandi á framangreindan ábyrgðarfyrirvara.

Takk fyrir